

ALFRED HITCHCOCK

13 august 1899 – 29 aprilie 1980

NAȚIONALITATE:
BRITANICĂ

ZODIE:
LEU



FILME REMARCABILE:
REBECCA (1940), *VERTIGO* (1958), *PSIHOZĂ* (1960)

VORBE DE DUH:
**„DURATA UNUI FILM AR TREBUI SĂ FIE
STRÂNS LEGATĂ DE REZISTENȚA VEZICII
UMANE.“**

N-o să fie o surpriză pentru nimeni că maestrul suspan-
sului cinematografic – bărbatul care a dat lumii filmul
Psihoză – a avut parte de o educație cumva anormală.
Cel mai mic dintre cei trei copii ai unei severe familii catolice
din pătura de jos a clasei de mijloc din East End-ul londonez,
Alfred Joseph Hitchcock a avut o relație apropiată – dubioasă,
ar spune unii – cu părinții lui. Mama lui, Emma, obișnuia să-l
pună să stea la piciorul patului ei în fiecare seară și să-i rapor-
teze ce făcuse în acea zi – un ritual ciudat pe care Hitchcock îl
numea „confesiunea de seară”. (Faptul că ritualul a continuat
până târziu în adolescență îl făcea și mai ciudat.) Tatăl lui, un
băcan *cockney*, se pricepea de minune la pedepse neobișnuite.
Odată, când Alfred avea șase ani și fusese neascultător, William
Hitchcock l-a trimis să ducă un plic sigilat la secția locală de
poliție. Ofițerul de serviciu a deschis plicul, a citit mesajul și
l-a închis imediat pe Alfred într-o celulă, amenințându-l: „Asta
pățesc băieții neastâmpărați.” Pentru tot restul vieții, Hitchcock
a fost terifiat de polițiști. De fapt, orice om în uniformă îl în-
spăimânta. Ba chiar refuza să conducă, de teamă că va fi tras
pe dreapta.

Un copil solitar, Hitchcock și-a găsit refugiul în obsesii personale. A
făcut, de pildă, o fixație pentru mersul trenurilor – la un moment dat știa
pe de rost orarele celor mai multe trenuri din Anglia. Îi plăcea să viziteze
Scotland Yard Museum sau să treacă pe la procesele criminalilor judecați
la Old Bailey. Fascinația pentru detaliile mici, combinată cu un interes pen-
tru crime și mintea criminală aveau să fie pietrele de hotar ale carierei lui
cinematografice. După ce a studiat arta și desenul tehnic și a lucrat ca de-
senator pentru un studio cinematografic din Londra, Hitchcock a trecut la
regia de film în 1925. A avut primul succes cu filmul din 1927, *Chiriașul*,
un thriller învăluit în ceață despre crimele lui Jack Spintecătorul, film care
avea să stabilească tiparul tematic pentru întreaga lui operă.

Până la sfârșitul anilor '30, Hitchcock își formase reputația de cel mai
bun regizor al Angliei. Ademenit la Hollywood de producătorul David O.

SE VIAȚA SECRETĂ A MARILOR REGIZORI

Selznick în 1939, a câștigat un Oscar pentru cel mai bun film cu *Rebecca* din 1940 (singurul lui film care va câștiga marele premiu). Fiind acum certificat și încununat drept unul dintre cei mai mari regizori ai lumii, Hitchcock a început să adauge titluri clasice la filmografia lui în creștere: *Fascinație* (1945), *Notorious* (1946), *În spatele ferestrei* (1954), *Vertigo* (1958), *La nord prin nord-vest* (1959) și, bineînțeles, *Psihoză* (1960). Fiecare a fost un succes de casă, iar toate la un loc au contribuit la consacrarea „brandului” Hitchcock, transformându-l pe regizor într-o celebritate internațională. Un serial-antologie dedicat suspansului, care-i poartă numele și pe care l-a prezentat la televiziuni americane din 1955 până în 1965 – ca să nu mai pomenim de tendința lui „Hitch” de a apărea scurt în propriile lui filme –, n-a făcut decât să-i sporească vizibilitatea.

Aveau să treacă decenii până când publicul larg a aflat ce tip ciudat era departe de ochiul camerei. Hitchcock avea o pasiune pentru blondele platinatate. Le-a luat să joace în filmele lui, a încercat să le facă să lase garda jos spunându-le un șir nesfârșit de glume fără perdea și și-a vârât nasul în viețile lor personale într-un mod complet deplasat. Când acestea se opuneau controlului lui sau, în cazul Verei Miles, se căsătoreau, își pierdea tot interesul, tăindu-le vorba și înjosindu-le în fața altora. Se poate să i se fi dus buhul în industrie ca bătrân libidinos care adoră să le joace farse perverse actorilor, dar, conform tuturor mărturiilor, viața lui de familie era cât se poate de convențională. În ciuda tuturor rătăcirilor psihosexuale, i-a rămas fidel soției lui, monteuza Alma Reville, cu care s-a căsătorit în 1926.

Spre sfârșitul vieții, Hitchcock s-a ocupat mai puțin cu turnatul filmelor, fiind mai mult un soi de ambasador itinerant al suspansului. Perfect recognoscibil datorită staturii lui corpolente și a vocii distincte, era parodiat cu regularitate în filme și televiziune. (Un episod din *Familia Flintstone* îl înfățișează drept un ucigaș de neveste din Epoca de Piatră numit „Alvin Brickrock” – unul din numeroasele cazuri când imaginea i-a fost folosită fără să fie vreodată despăgubit pentru asta.) Apărea în reclame, era invitat la talk-show-uri, ba chiar a furnizat vocea rechinului pentru atracția *Fălci* de la Studiourile Universal. Și-a redobândit în cele din urmă o parte din demnitate când a primit titlul de cavaler în 1979, la scurt timp după ce a anunțat că se retrage din activitate. A murit la 29 aprilie 1980.

NU POȚI SĂ-MI SPUI AL

„Hitch” era singura poreclă la care Hitchcock răspundea. Cel mai tare ura ca cineva să-l strige „Fred” sau „Cocky”.

GLUMĂ BOLNAVĂ

Hitchcock era un farsor notoriu, ale cărui feste atent planificate îi trădau adesea cruzimea de caracter. Odată și-a urcat fiica, Patricia, într-o roată Ferris, a lăsat-o să ajungă sus, apoi i-a cerut angajatului să oprească mecanismul, abandonând-o suspendată în aer. Cu altă ocazie, le-a pus o pereche de cătușe vedetelor Robert Donat și Madeleine Carroll pe platoul de la *39 de trepte* – apoi s-a prefăcut că a pierdut cheia. Când Kim Novak a apărut pe platoul de la *Vertigo*, actrița a intrat în cabina ei și a găsit atârând deasupra mesei de toaletă o găină proaspăt omorâtă și jumulită. Înainte să apuce să scoată un urlet, Hitchcock a apărut în spatele ei, cotcodăcînd ca un nebun.

DARURI DE NEUITAT

Repertoriul lui Hitchcock de farse umiltoare includea o subcategorie specială de cadouri insultătoare și înfricoșătoare. Odată i-a trimis actorului mărunțel Peter Lorre un costum de copil. Iar când tânăra Melanie Griffith și-a vizitat mama, pe Tippi Hedren, pe platoul de la *Păsările*, Hitchcock i-a dat un cadou de Crăciun de-a dreptul neliniștitor: o păpușă miniaturală, care semăna cu Hedren, într-un mic sicriu din lemn.

UMOR ALBASTRU

Cu ocazia poate celei mai îngreșătoare isprăvi a lui, Hitchcock a devenit faimos pentru dîneurile cu „vopsea albastră” pe care le dădea la casa lui din Hollywood. Meniul includea friptură albastră, mazăre albastră și piure albastru – însoțite de martiniuri albastre. Se pare că pe Hitch îl interesa să vadă dacă schimbarea culorii le tăia oamenilor pofta de mâncare. Da, le-o tăia. Multor invitați îi s-a făcut rău și puțini dintre ei i-au acceptat următoarea invitație.

CRĂCIUN FERICIT

Nu toate glumele lui Hitchcock erau atât de antisociale. Unele erau chiar destul de amuzante. Ani de zile a trimis felicitări de Crăciun care conțineau toate literele alfabetului, mai puțin pe cea dintre K și M. Era felul lui de a le ura oamenilor un „No-el”² fericit.

CONTEMPLAREA BURICULUI

După cum sugerează silueta lui adipoasă, Hitchcock avea cu siguranță burtică; dar nu avea buric. Îi fusese cusut după operația abdominală suferită.

² Joc bazat pe omofonia dintre Noel (Crăciun) și No-el (fără L).



Pe platoul filmului *Complot de familie*, regizorul obez morbid a înspăimântat-o pe actrița Karen Black ridicându-și cămașa și arătându-i burdihanul straniu de neted.

FIGURĂ PATERNĂ

Pe lângă polițiști (vezi mai sus), Hitchcock a avut dintotdeauna o aversiune față de preoți. Într-o zi, în timp ce trecea cu mașina printr-un sat din Elveția, a devenit brusc foarte agitat când s-a uitat pe geam și a văzut un preot vorbind cu un băiețel. „E cea mai înfricoșătoare priveliște pe care am văzut-o vreodată!” a țipat Hitchcock înainte să-l zorească pe puști: „Fugi, băiete, fugi! Salvează-ți pielea!”

(NU) SUNT OMUL OUĂLOR

Frica de polițiști și de preoți o putem înțelege. Dar de ouă? Hitchcock era dezgustat de ele, în special de centrul acela galben și vâscos. „Mi-e frică de ouă”, a declarat el odată.

**MAESTRUL SUSPANSULUI BĂGA UNEORI FRICA ÎN ACTRIȚE
RIDICÂNDU-ȘI CĂMAȘA ȘI DEZVĂLUIND UN BURDIHAN CURIOS DE
NETED – BURICUL ÎI FUSESE CUSUT DUPĂ O OPERAȚIE LA STOMAC.**

„Mai rău de-atât; mă dezgustă. Chestia aia rotundă și albă fără nici o garură... ați văzut vreodată ceva mai dezgustător decât un gălbenuș de ou care se sparge și-și varsă lichidul galben? Sângele e vesel, roșu. Dar gălbenușul de ou e galben, dezgustător. N-am gustat niciodată un ou.”

LA PATRU ACE

La fel ca Howard Hawks, Hitchcock e unul dintre acei regizori de modă veche pe care cineaștii din Noul Val francez adorau să-i adore. François Truffaut și Brian De Palma au fost unii dintre cei mai reverențioși adepți ai săi. Nu se poate spune același lucru despre William Friedkin, regizorul filmelor *Exorcistul* și *Filiera franceză*, care, deși a lucrat pentru Hitchcock în anii '60 la serialul TV *Alfred Hitchcock Presents*, n-a fost niciodată un adept al cultului lui Hitch. „Mă doare fix în cur de el”, a recunoscut sincer Friedkin. „Nu sunt un adulator al lui și nici nu mi-am propus vreodată să-l emulez.” Râca datează din prima zi a lui Friedkin pe platoul serialului-anologie, când Hitchcock l-a muștruluit pe tânărul regizor pentru ținuta lui neîngrijită. „Domnule Friedkin, nu porți cravată”, a remarcat Hitchcock. Câțiva ani mai târziu, cei doi bărbați s-au întâlnit la ceremonia de decernare

60 VIAȚA SECRETĂ A MARILOR REGIZORI

a premiilor Sindicatului Regizorilor Americani, unde Friedkin, îmbrăcat în frac, ridică un premiu pentru munca depusă la *Filiera franceză*. „Îți place cravata mea, Hitch?” I-a tachinat Friedkin, aranjându-și papionul în fața marelui regizor. Derutat, Hitchcock, care nu-și amintea incidentul în cauză, n-a avut ce să-i răspundă.

POATE ÎI PLĂCEA IMAGINEA?

Într-un interviu din 1999 pentru *Access Hollywood*, fiica lui Hitchcock Patricia a dezvăluit că filmul preferat al marelui regizor era *Smokey și Banditul* din 1977, populara comedie sudistă cu camioane în care joacă Burt Reynolds, Sally Field și Jackie Gleason. Deși această alegere i-ar nedumeri pe cei mai mulți oameni, Reynolds n-a fost surprins. „Au venit la mine oameni [...] mari intelectuali, erau eroii mei, și mi-au șoptit: «Mi-a plăcut mult *Smokey și Banditul*», a zis actorul. „Și eu le-am răspuns: «E în ordine, ție și altor 150 de milioane de oameni.» Sunt încântat că domnul Hitchcock a simțit asta.”

BRÂNZĂ BUNĂ ÎN BURDUF DE CÂINE

Când nu-l aplauda pe „Banditul” Bo Darville, Hitchcock adora să vadă orice film în care apărea un exemplar canin drăguț. După o zi lungă pe platou, îi plăcea să se relaxeze luând cina de pe o tavă, instalat în fața televizorului, uitându-se la reluări din *Lassie*. Se știa de asemenea că-i plăcea adorabilul film cu câinele Benji.

ADEPTUL PORȚELANULUI

Hitchcock era un maniac al veselei. Pe platoul filmului *La nord prin nord-vest*, a refuzat să-i permită actriței din rolul principal, Eva Marie Saint, să bea cafea din pahare din polistiren. A insistat ca un asistent de producție să-i servească cafeaua în căni de porțelan. Lui Hitchcock, pe de altă parte, îi plăcea să bea ceai pe platou, dar de fiecare dată când termina o ceașcă, o arunca peste umăr laolaltă cu farfurioara cu care venea, lăsând-o să se facă țândări pe podea.

BULE PE CREIER

Hitchcock adora mâncarea și vinurile scumpe. Când lucra la Hollywood, aranjase să i se livreze calcan de Dover direct din Anglia. Gastronomía îl obseda, chiar mai mult decât filmul. Legendara Pauline Kael, criticul de film, l-a întâlnit odată pe Hitchcock la o petrecere – și l-a găsit extrem de plictisitor. „Voia să vorbim despre filme, dar de fapt nu fusese să vadă nimic”, a mărturisit mai târziu Kael. În mod bizar, Hitchcock tot întrerupea

discuția despre cinema ca să-i dea înainte cu piunița lui de vinuri și colecția de șampanii fine.

IMI AMINTEȘTE DE MINE

Potrivit prietenilor lui, Hitchcock nu suporta s-o privească pe soția lui, Alma, când era însărcinată. Poate că ceva legat de o burtă mare și umflată i se părea respingător?

TRAVESTI

Înclinația lui Hitchcock spre travestire era legendară: era cunoscut pentru faptul că se îmbrăca în haine de femeie ca să-și amuze prietenii care veneau să-l viziteze în casa lui de la Hollywood. La cel puțin o petrecere, cineva l-a filmat îmbrăcat în vestimentație completă de femeie. Se spune că Hitchcock păstra materialul filmat sub cheie, în biroul lui, dar acesta a dispărut misterios când biroul a fost golit după moartea lui. În 2008, pe forumurile de pe internet dedicate lui Alfred Hitchcock au început să circule zvonuri cum că marele regizor se poate să-și fi îngăduit această plăcere într-unul dintre marile lui filme. Așa-numita apariție în travesti se petrece cam pe la minutul patruzeci și patru din clasicul film din 1959 *La nord prin nord-vest*, când o femeie grasă, care poartă o rochie turcoaz și o pălărie albastru cu alb, apare într-o secvență ce se petrece într-un tren. Ar putea fi Hitchcock? Nu există nici o dovadă hotărâtoare, deși se pare că „femeii” i s-au tăiat la un moment dat toate replicile undeva între scenariu și filmul final. Poate că vocea baritonală ar fi dat-o de gol.

